

Blik ki-organisaties **gericht op eigen stal**

De ki-organisaties die actief zijn in het Belgisch-witblauwras, leggen elk hun accent in de selectie van stieren die ze op de markt brengen. Maar daaruit blijkt wel dat ze veelal selecteren uit eigen stal. Meer dan de helft van hun stieren heeft immers bloedlijnen afkomstig uit de eigen ki-stal. VeeteeltVlees maakte een analyse.

TEKST WIM VEULEMANS

Het aanbod aan stieren in het Belgisch-witblauwras is nooit zo groot geweest. In België zijn vier grotere ki-organisaties landelijk actief: BBCI, Belgimex (GAB), Fabroca en BBG. Elk jaar introduceren ze tussen de dertig en veertig nieuwe stieren op de markt. Maar ook in Nederland heeft een aantal ki's stieren van het Belgisch-witblauwras beschikbaar. Elk leggen ze hun eigen accent in het profiel van de stieren die ze beschikbaar stellen. Deze accenten vertalen de ki-organisaties door in hun aankoopstrategie. Hiervoor beschikken ze over een beperkte hoeveelheid aan informatie, zeker in vergelijking met de selectie in het holsteinras of in andere vleesveerassen waarvan meer prestatiegegevens of genoomgegevens bekend zijn. In het Belgisch-witblauwras beschikt men tot op heden enkel over de afstammingsgegevens, de informatie over de bloedlijnen, fokwaarden van vaders en grootvaders en het fenotype van het dier en zijn aanverwanten. Vaak worden ook dieren aangekocht die bekend zijn vanuit het keuringscircuit. Vlak voor een eventuele aankoop zullen vertegenwoordigers van de ki-organisatie de stier en eventueel zijn moeders en andere verwanten gaan beoordelen.

Elke ki zijn selectieprofiel

Enkel ki-organisatie BBG, een samenwerking tussen de twee veeverbeteringsorganisaties AWE en CRV, gaat in de aankoopselectie iets verder. BBG bekijkt het dier niet alleen aan de buitenkant, maar werkt ook met een eigen BBG-index en de penetratiegraad. Daarnaast heeft BBG ook enkele jaren een eigen fokprogramma actief.

De BBG-index is een door de organisatie zelf samengestelde index. Deze berekent BBG uit verschillende fokwaarden die beschikbaar zijn van de verschillende stieren in de afstamming van het dier. Onder andere wordt daarin rekening gehouden met de functionele kenmerken bij de geboorte en een aantal fokwaarden op 13 maanden, zoals gewicht, de lineaire beoorde-

stier	stiervader	moedersvader	totaal
Adajio de Bray	5	10	15
Attribut du Fond de Bois	9	2	11
Sheriff de Centfontaine	9	2	11
Benhur du Champ Bouval	8	2	10
Germinal de Fooz	—	9	9
Imperial de l'Ecluse	5	4	9
Panache de Centfontaine	5	4	9
Occupant du Fond de Bois	—	8	8
Grommit Hof ter Zilverberg	6	1	7
Noceur de Fooz	2	4	6
Nodule des Volees	6	—	6

Tabel 1 – Top 10 van de populairste stieren als stier- en moedersvader

ling en de karkasindex. De penetratiegraad is een virtuele koppeling van de stier met alle vrouwelijke dieren in een database. Dit gaat momenteel over zo'n 80.000 dieren van 0 tot 72 maanden oud. Deze penetratiegraad is een cijfer dat aangeeft hoe breed inzetbaar een stier is in de populatie.

Adajio meest voorkomende bloedlijn

In een eigen onderzoek stelde VeeteeltVlees een lijst samen van alle beschikbare stieren geboren na 1 januari 2012. Deze lijst met in totaal 198 stieren is een momentopname, waarbij midden april 2018 de beschikbare informatie is verzameld vanuit de websites van de verschillende ki-organisaties en stamboeken. In deze lijst is dus in totaal 396 keer een stier vermeld als vader of als moedersvader. 72 stieren komen daarbij meer dan tweemaal voor als vader en/of als moedersvader, 125 stieren staan slechts één maal vermeld als vader en/of als moedersvader (zie tabel 2). Het eerste dat opvalt in deze lijst, is dat steeds dezelfde namen terugkeren in de lijst van vaders en moedersvaders (tabel 1). Empirezoon Adajio de Bray is daarin veruit de popu-

Adajio de Bray is veruit de meest populaire stier van de laatste jaren, als stiervader of moedersvader van menig ki-stier

	BBCI	GAB	FAB	BBG	totaal
stieren in onderzoek	54	51	31	62	198
aantal keren dat de stier minstens 2 keer vermeld is als vader of moedersvader	19	18	8	22	72
aantal keren dat een stier slechts 1 keer voorkomt als vader of moedersvader	49	46	46	73	125

Tabel 2 – Overzicht van het aantal stieren in het onderzoek opgesplitst per ki

lairste stier van de laatste jaren. Over alle ki's heen beschouwd waren de voorbije jaren Sheriff de Centfontaine (v. Panache) en Attribut du Fond de Bois (v. Imperial) de populairste stiervaders. Beide stieren hebben elk negen zonen in de lijst vermeld. Adajio de Bray (v. Empire) is met tien vermeldingen de populairste stier als moedersvader, op de voet gevolgd door Germinal de Foz (v. Lascar) met negen en Occupant du Fond de Bois (v. Calimero) met acht vermeldingen.

Elke ki-organisatie heeft zijn eigen selectieprofiel, wat zich ook vertaalt in de lijst met de vaak terugkerende namen, zowel in de lijst van stiervaders als die van moedersvaders. Zo is bij BBCI Benhur du Champ Bouval (v. Fetiche) met vijf zonen de populairste stiervader. Bij de andere ki's is het patroon van stiervaders iets breder verspreid. Zo is Nodule des Volées (v. Impartial) met slechts drie zonen de populairste vader bij BBG. Eenzelfde beeld is te vinden in de lijst van moedersvaders. Bij BBCI is Occupant zowel de populairste stiervader als moedersvader. En waar Adajio de Bray de populairste moedersvader is bij zowel BBG als Belgimex, is deze Empirezoon niet in de selectie terug te vinden als moedersvader bij BBCI en Fabroca.

Ki's kopen uit eigen stal

Een tweede opvallende vaststelling in de samengestelde lijst is dat bepaalde stieren voornamelijk in de bloedlijnen van een bepaalde ki zijn terug te vinden. Zo zijn Occupant en Noceur de Foz (v. Satyre) eerder te vinden in de bloedlijnen bij BBCI, terwijl Germinal dat bij Belgimex is en Ilot du Bouchelet (v. Valli) bij BBG. Uit een uitgebreidere analyse van de samengestelde lijst blijkt dat dit geen toeval is.

Opnieuw is de lijst van 198 stieren geboren na 1 januari 2012 de basis van het onderzoek. Om de eigen privéstier die vaak in een afstamming is te vinden, uit te sluiten, is voor deze analyse enkel verder gewerkt met de stieren die tweemaal of meer vermeld staan als stiervader of als moedersvaders van de recente generatie ki-stieren (zie tabel 2). Het gaat dus om 72 stieren waarvan nagegaan is van welke ki zij afkomstig zijn. Daaruit blijkt dat bij elke ki-organisatie meer dan de helft van de

Sheriff vooral populair als vader van de recente generatie ki-stieren

	BBCI	GAB	FAB	BBG
BBCI	52,6%	22,2%	12,5%	9,1%
GAB	26,3%	50,0%	0%	18,2%
FAB	0,0%	5,6%	62,5%	4,5%
BBG	20,0%	16,7%	12,5%	68,2%
Prive	10,5%	5,6%	12,5%	0,0%

Tabel 3 – Percentage vaders en moedersvaders afkomstig uit de betreffende ki (percentages verticaal lezen)

vaders en/of moedersvaders van hun stieren afkomstig zijn uit de eigen stal.

In de samengestelde lijst heeft BBCI 54 stieren. In hun afstamming zitten 68 verschillende stieren als vader en moedersvader, waarvan er 19 stieren meer dan twee keer voorkomen. 52,6 procent van deze 19 stieren (zie tabel 3) is afkomstig van BBCI zelf, 26,3 procent van Belgimex, 20 procent van BBG, 10,5 procent is een privéstier. Geen enkele vader of moedersvader is afkomstig van de collega's van Fabroca.

Eenzelfde oefening is mogelijk voor de stieren van BBG, 62 in de lijst. Hiervoor zijn 22 stieren meer dan twee keer vermeld. 68,2 procent van deze stieren is afkomstig uit de stal van BBG, 18,2 procent van Belgimex, 9,1 procent van BBCI en 4,5 procent van Fabroca. Geen enkele van de 22 stieren – die tweemaal voorkwamen in de selectie – heeft een privéstier in de afstamming.

Grote spreiding bij huidige generatie

Voor Ruben Bonne, productmanager Belgisch witblauw bij CRV, is bovenstaande geen verrassing. 'We hebben met BBG een duidelijke visie in de selectie van onze stieren en daar houden we aan vast. En dan kom je al sneller uit bij vertrouwde bloedlijnen', verduidelijkt Bonne. Hij geeft ook aan dat ze vaak gericht op zoek gaan naar een of meerdere zonen van een eigen ki-stier die goede resultaten heeft behaald, maar ook te vroeg is afgevoerd. Ook voor Jan Roggen van Belgimex zijn de resultaten uit deze analyse niet echt een verrassing. 'Wij kiezen er vooral voor om goede stieren aan te kopen met goede bloedlijnen. En dat zijn dan vaak bloedlijnen met Germinal of Imperial. Hun dochters zijn vaak de betere fokdieren', stelt Roggen. 'Daarnaast proberen we ook verbreding na te streven in de afstammingen van de stieren die we aankopen.'

Kort samengevat

Voorgaande analyses kunnen leiden tot een aantal voorzichtige conclusies. Allereerst is de spreiding in de afstamming van de huidige generatie stieren vrij groot. Ki-organisaties trachten voldoende bloedspreiding te hebben in hun aanbod stieren. Ook houden de ki-organisaties sterk vast aan hun eigen selectieprofiel. Ze kopen immers vrij veel stieren aan met bloedlijnen uit de eigen stal. Tot slot kan het feit dat de ki's vooral in eigen vijver aan het vissen zijn mogelijk leiden tot een commercieel probleem, zeker voor de kleinere organisaties. Immers, wanneer ze vooral stieren uit eigen bloedlijnen blijven aankopen, vernauwen ze het eigen aanbod aan hun trouwe klanten. De inteeltbeheersing op die bedrijven kan er immers toe leiden dat deze trouwe klanten eerder in een andere vijver moeten gaan vissen. |